

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 7420
Tarih: 15.05.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kürt dilinin Türkiye’de özgürce kullanılabilmesi, geliştirilmesi, dil üzerindeki baskı ve yasaklamaların kaldırılması ve bu konuda gerekli çalışmaların yapılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Şevin
Şevin Coşkun

Muş Milletvekili

Celadet Bedirxan tarafından 1932’de, ilk kez Latin alfabesi kullanılarak çıkarılan Hawar adlı Kürtçe derginin yayma başlama tarihi olan 15 Mayıs, 2006 yılından bu yana Kürt Dil Bayramı olarak kutlanmaktadır. Derginin en önemli faaliyeti oldukça doygun içeriğinin yanı sıra Kürtçe’yi Latin Alfabesine geçirmiş olmasıdır. Tam 57 sayı çıkaran Hawar; Kürtçe’nin gelişimine katkı sunarken Cegerxwîn, Qedrîcan, Osman Sebrî gibi edebiyatçıların yetişmesini de sağlamıştır.

Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)’ya göre: "Bir dili yok olmaktan koruyabilmek için yapılabilecek en önemli şey insanların o dili konuşabilmesi ve çocuklarına öğretebilmesi için uygun koşulları yaratmaktır." Yine Birleşmiş Milletlerin verilerine göre dünya üzerinde konuşulan dillerin yüzde 40’ı yok olma tehlikesi altında, dünyada her iki haftada bir dil yok olmaktadır. Türkiye de çok çeşitli dillerin varlık gösterdiği ülkelerden biridir. Ancak bu dillerin yok olmalarının engellenmesi için yeterli politikalar üretilmemektedir.

Anayasanın 42. maddesine göre “Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez” denilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti’nin mevcut yasaları ve idarecileri hala Kürtçenin varlığını ve kendi başına ayrı bir dil olduğunu kabullenmemektedirler. Bu durum özellikle Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluş yılları itibariyle yaygınlaşmış ve resmi görüş haline gelmiştir. Bu gerekçeyle Mezopotamya’nın yerleşik halkı olan Kürtler ve diğer halklar Türkçe dışında eğitim ve öğrenim görememekte, kamusal alanda dahi kendi dillerini konuşamamaktadırlar.

Hala TBMM tutanaklarına “**bilinmeyen dil**” olarak yansıyan Kürtçe en iyi ihtimalle yerel dil olarak tanımlanmaktadır. Oysa ki Kürt dili Anadolu ve Mezopotamya topraklarının zenginliği hatta salt bir zenginliği değil aynı zamanda öznesidir. Bir toplumun anadilini kullanmasının yasaklanması yahut kısıtlandırılması büyük bir insan hakları ihlalidir.

Türkiye’de bu güne kadar iktidarın dil üzerinden geliştirdiği politikalar anadil talebini ötelemenin dışına çıkmamıştır. Anadilde eğitim dahi verilmezken İstanbul Kürt Enstitüsü dahil

olmak üzere Kürt dil kurumları kapatılmış, Kürtçe dil çalışmaları engellenmiştir. Enstitünün ve diğer kurumlarının kapatılması hak ihlallerinin çeşitli boyutlarıdır.

İktidarın ülke güvenliğine bir tehdit olarak gördüğü anadil, dünyanın hiçbir ülkesinde güvenlik gerekçeleriyle tehdit olarak algılanmamış, eğitim dahil bir çok alanda anadil tercih unsuru olarak kabul edilmiştir. Birleşmiş Milletler üyesi olan ve içlerinde Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Güney Afrika gibi ülkelerinde bulunduğu yüzden fazla ülkede birden fazla resmi dil bulunmaktadır.

1932 yılından beri kutlanan 15 Mayıs Kürt Dil Bayramı vesilesiyle, Kürt dilinin Türkiye’de özgürce kullanılabilmesi, geliştirilmesi, dil üzerindeki baskı ve yasaklamaların kaldırılması ve bu konuda gerekli çalışmaların yapılması amacıyla Meclis Araştırması açılmasını talep ediyorum.

ling